

Jordanië

van noord naar zuid

Vijf weken liepen Yustra en ik door Jordanië. Helemaal van het noordelijke Um Qais, tegen de grens met Syrië, tot aan Aqaba aan de Rode Zee, 650 kilometer dwars door het land. Ik ben Tamar, een 33-jarige full-time avonturier en Yustra is mijn ezel.

TEKST & FOTO'S TAMAR VALKENIER

› Kamperen in het groene noorden.

◀ Het grote, droge niets van het binnenland.

◀ Soms vonden we in de woestijn plots een groen veld.

Ik hoor hyena's huilen, maar het zijn alleen de herdershonden waar ik bang voor ben

Is dat niet hartstikke gevaarlijk? Dat ligt toch in het Midden-Oosten? Menigeen adviseerde me niet te gaan. Inderdaad, het grenst aan politiek gespannen landen als Irak, Syrië, Israël en Saoedi-Arabië, maar Jordanië is een oase van rust. Sterker nog, ik heb veel gereisd, als vrouw, alleen, maar ik heb me nog nooit zo veilig en welkom gevoeld als in Jordanië. Drie dagen geleden vertrok ik uit Um Qais en ben van plan de recent ontwikkelde Jordan Trail helemaal alleen te lopen, als de breedlachse Jehad mij uitnodigt voor thee en aan zijn drie echtgenotes voorstelt. Ze laten me de kippen zien, hun geiten, de duiventil en ook hun ezel. Die ziet er gezond en sterk uit en is niet bang voor me. Ik mag haar een ochtendje lenen om mee door de bossen te wandelen en fantaseer ondertus-

sen hoe het zou zijn om haar mee te nemen. Bij wijze van grap vraag ik of ze niet te koop is, niet verwachtend dat Jehad in zou stemmen. Hij helpt me met de bepakkings en daar sta ik dan opeens. Met mijn ezel. Nog een beetje perplex. Vrienden waarschuwd voor koppigheid en vertrageningen, maar ik ben zelf de koppigste en trek me er niets van aan. Het helpt dat ik eerder vier maanden met eigen paard, kameel en hond door Mongolië trok en dus enigzins weet hoe je met dieren reist.

Haar eerste keer

Yustra heeft duidelijk nog nooit een tocht gelopen. In het begin durft ze de kleinste riviertje niet door, drinkt ze niet tenzij ik een plastic teiltje met kraanwater neerzet, schrikt ze van blaffende honden en heeft ze

moeite met het grillige terrein van de rivierbeddingen. Maar ik geef niet op en als een moeder voed ik mijn kleine meid geduldig op. Ik kijk trots toe hoe ze steeds stoerder wordt en we leggen inmiddels zo'n 30 kilometer per dag af. Als ze toch soms dienst weigert, onderzoek ik of ze misschien een goede reden heeft: iets scherp in haar hoof? De bepakking te strak? Of juist te los? Zo nodig verander ik onze route. Die bestaat overigens slechts uit een pijltje dat ik op mijn gps volg; voorgangers lieten weinig sporen na.

Yustra is niet alleen bij mij, maar ook bij de lokale bevolking onverwacht populair en wordt al snel de meest gefotografeerde ezel van Jordanië. En iedereen die haar ziet, komt even een praatje maken.

“Van wie is die ezel?”

“Van mij.”

“Waar kom je vandaan gelopen?”

“Vanuit Um Qais, Syrië zeg maar.”

“Alleen?”

“Ja.”

Ze schudden hun hoofd of kijken me ongelovig aan.

“En we lopen naar Aqaba”, voeg ik toe.

“Naar Aqaba?”

“Ja.”

Je bent gek. Je zal wel moe zijn en honger hebben. Blijf je vandaag bij ons?

Dankbaar neem ik de uitnodigingen aan.

Zo kom ik in aanraking met allerlei lagen van de maatschappij. In Fuheis laat de ex-

▼ De gastvrije bevolking heeft altijd mierzoete salie thee te delen.

▲ Ezelrijtes voor de bedoeïenenkinderen.

Zou ik in Nederland ook zomaar elke vreemdeling thuis uitnodigen?

minister van cultuur zijn bediende Yustra verzorgen en regelt zelf voor mij een duur hotel. De week erna nodigt een militair mij thuis uit, maar wil dat ik stiekem naar binnen sluip omdat zijn familie niet mag zien dat er een vrouw logeert. In de woestijn leert een bedoeïenenmeisje mij welke wilde planten ik onderweg kan eten. En ik breng heel wat avonden rond een kampvuur door met groepjes bedoeïenenmannen die ik onderweg tegenkom.

Groen gras

Ik ben er in maart en april, doorgaans de beste maanden wat betreft het weer. Hoewel Jordanië direct beelden oproept van snikhete en gortdroge omstandigheden, is het bergachtige noorden, waar ik mijn tocht begin, vooral groen, het gras soms tot aan mijn oksels. 's Nachts tikt geregeld de regen op mijn tent en later, in Petra, sneeuwt het zelfs. Het is een uitzonderlijk natte en koude maand maart. Jammer voor mij, maar goed voor Yustra: dankzij de regen is er voor haar genoeg te grazen onderweg. Zij aan zij dineren we: Yustra gras en ik haver-mout, pasta, rijst, linzen, bereid op mijn Jetboil-gasstelletje. Eten bijkopen voor Yustra hoeft pas als we al ruim vier weken onderweg zijn en we de

woestijn in het zuiden bereiken. Ik koop hooi en gerst van de bedoeïenen, die schaars verspreid met hun kudde in de wildernis leven. Vanaf bergtoppen met uitgestrekte vergezichten zie ik hun zwarte geitenharen tenten scherp afsteken tegen de rotsige leegte van het binnenland. Telkens worden we uitgenodigd voor mierzoete salie thee, gevolgd door het diner en een “alsjeblieft, blijf je bij ons slapen?” Ontroerend vind ik het. Zou ik in Nederland ook zomaar elke vreemdeling thuis uitnodigen? Een tiental kinderen rent gillend om me heen “Tamar, me, me, me!” en ik laat ze één voor één op Yustra plaatsnemen. Hun ouders help ik geiten melken, yoghurtballen verpakken en koken. Gesprekken voeren we in mijn gebrekkige Arabisch, met behulp van Google translate en handen en voeten. Lief lachen, behulpzaam en dankbaar zijn, ballonnen opblazen en met de kinderen spelen: het werkt altijd.

Herdershonden

“Marhaba”, hallo, zeg ik terwijl ik mijn hand uitsteek, maar ik word terecht gewezen. Mannen mag ik geen hand schudden en ik word naar de vrouwen-

tent gebracht. Mannen slapen en eten apart van de vrouwen. Zelfs op bruiloften wordt in aparte zalen feest gevierd. Ze hadden erop gestaan dat ik mee zou gaan, ik kreeg een prachtig versierde jurk aangemeten en werd aan iedereen voorgesteld. Pas toen de laatste man (de bruidegom) onze vrouwenzaal verliet, gingen alle hoofddoeken af. Dik opgemaakte dames met groteske kapsels en extravagante prinsessenjurken dansten een gat in de nacht. Foto's mocht ik er niet van maken.

Meestal slaap ik in mijn tent, soms bij de mensen thuis en steeds vaker gewoon buiten (het zuiden is droog), op Yustra's deken. Alleen die sterrenhemel is de reis al waard, maar ik lig tevreden te kijken naar het silhouet van twee grote hazenoren met daartussen een plukkerige hanekam dat verderop boven het gras uitsteekt: mijn Yustra. In de verte hoor ik hyena's huilen en een enkele keer loopt een schorpioen ons kamp binnen, maar het zijn alleen de herdershonden waar ik bang voor ben. Met opgetrokken bovenlip komen ze luid blaffend en grommend op je af gerend en een steen of schreeuw is niet altijd genoeg om ze af te schrikken. Eens bevond ik mij in een steeg, klemgezet door een viertal honden, en voor ik het wist beet er één in mijn been. Mijn hart ging tekeer, mijn broek was stuk, maar mijn huid gelukkig niet. Ik hoefde geen prik tegen hondsdoelheid te halen, maar ik kan begrijpen waarom voorgaande wandelaars hun reis hebben ingekort of afgebroken wegens angst voor de honden van Jordanië.

Kloven

Na de groene heuvels in het bevolkte noorden, de diepe ravijnen in het uitgestorven midden, een uitje naar de Dode Zee, de Kerak-kruisvaardersburcht en het Dana-natuurreservaat met rotsformaties die door Salvador Dali bedacht zouden kunnen zijn, zakken Yustra en ik af richting Petra. Dagen lopen we door kleurrijke nauwe kloven van soms wel honderden meters diep. Ik strek mijn armen uit en laat mijn vingers aan weerszijden langs het gladde zandsteen glijden. Ik verbaas me over de verscheidenheid aan kleuren en vormen om me heen. Fel rood, rond oranje, verticaal paars, afgebrokkeld roze, het loopt allemaal vlekend in elkaar over. Ik ben er stil van, de stilte alleen doorbroken door het geritsel van een wegschietende hagedis. Tot ik opeens water hoor. Dan moet je alert zijn. Het is een

▲ Dagenlang trekken we door zulke kloven.

▲ Hagedis in indigokleur.

◀ We banen ons een weg langs de groene heuvels.

uitdaging om genoeg water te vinden in Jordanië en zonder de aanwijzingen die de Jordan Trail Organisatie op haar website heeft gedeeld, was het me misschien ook niet gelukt. Ik doorzoek kloven, graaf stroompjes uit en beoordeel vieze poeltjes. Ik schep de beestjes uit het kostbare water, steriliseer het met mijn uv-pen, kook het en hang er theezakjes in om de vieze smaak te

verbloemen. Zo redden Yustra en ik het net. Aangekomen in Wadi Rum, de bedoeïenenstad midden in de woestijn, spreekt een man mij aan, die ik desgevraagd vertel over onze tocht. “Jij bent net als wij, ook een bedoeïen!”, roept hij verrukt en nodigt me uit twee dagen in zijn kamp te verblijven voor ik mijn tocht afrond. En Yustra? Ze zet nog maar net haar hoeven

in de Rode Zee, als Kahled al aan komt rijden. De herder die ik eerder ontmoette in Dana neemt Yustra mee terug naar het groene paradijs om zijn zoon te helpen met het schapen hoeden. Met een brok in de keel kijk ik haar na. Verdrietig. Dankbaar. “Dag lieve Yustra, ik kom je snel weer opzoeken! Beloofd.” ■

WANDELWIJZER

Tamar en haar ezel Yustra liepen in vijf weken van Um Qais tot Aqaba over de recent ontwikkelde Jordan Trail, een langeafstandswandeling van 650 kilometer die het hele land doorkruist. Die kun je zelf lopen, maar het is ook mogelijk je aan te sluiten bij de jaarlijks georganiseerde thru-hike.

Vervoer

Vliegen op hoofdstad Amman, maar inreizen kan ook via de luchthaven in Aqaba of over land vanuit Israël. Een vooraf aangeschafte Jordan Pass geeft toegang tot allerlei bezienswaardigheden en dekt ook je visumkosten (visum te regelen bij aankomst). Het land is goed te bereiken met bijvoorbeeld eigen huurauto, maar je kunt ook een chauffeur inhuren. Tussen populaire plekken rijden bussen.

Slapen

Omdat het land klein is (twee keer Nederland) is Amman een goede uitvalsbasis. Verspreid over het land zijn er ook accommodatiemogelijkheden in hotels of *homestays*. Kamperen kan bijna overal.

Meer weten?

www.jordantrail.org

Over de auteur

Tamar Valkenier zegde in 2015 haar baan als recherchepsychooloog bij de Nationale Politie op om full-time op avontuur te gaan. Haar reis in Jordanië is slechts één van vele. Ook reisde ze twee jaar per fiets de wereld rond, leefde ze van jagen en verzamelen in Nieuw-Zeeland en liep ze met paard, kameel en hond vier maanden in de Altaj (Mongolië). Bij het ter perse gaan van dit nummer is ze het Baikalmeer in Rusland aan het oversteken met een pulka.

In april verschijnt haar boek: *Fulltime avonturier – Over alles achterlaten en de zoektocht naar ultieme vrijheid*, Kosmos, ISBN 9789021576848. www.tamarvalkenier.com.

